

معرفی رشته تکنولوژی اتاق عمل (Surgical technology)

رشته ی تکنولوژی اتاق عمل ، یکی از حرفه های پیراپزشکی در حوزه ی درمان می باشد که با محوریت شرکت در فرآیند مراقبت و درمان بیمار در اتاق عمل تاسیس گردیده است.

بر همین اساس تکنولوژیست اتاق عمل فردی است که با گذراندن دوره های تخصصی آکادمیک، آمادگی حرفه ای لازم را پیدا می کند تا به عنوان یکی از اعضای اصلی و جدایی ناپذیر تیم جراحی در فرآیند جراحی و مراقبت های قبل و بعد از جراحی شرکت کند و بتواند جهت انجام فرآیند تهاجمی جراحی به صورت ایمن و متمر ثمر نقش داشته باشد.

نقش تکنولوژیست جراحی (Roles)

طبق تصویب کالج جراحان آمریکا و انجمن تکنولوژیست های جراحی ۳ نقش اصلی برای تکنولوژیست جراحی عبارتند از:

۱- *تکنولوژیست جراحی اسکراب*: تکنولوژیست اسکراب عضو استریل تیم جراحی بوده علاوه بر ایجاد محیط استریل و نظارت بر محیط جراحی برای حفظ استریل بودن وظیفه ی در دسترس قرار دادن ابزارها ، تجهیزات و تدارکات مورد نیاز در طول جراحی را برعهده دارد.

۲- *تکنولوژیست جراحی سیرکولر*: تکنولوژیست سیرکولر عضو غیر استریل تیم جراحی بوده و تدارکات و تجهیزات لازم برای جراحی را در خارج از محیط استریل فراهم می آورد و پس از انتقال دادن به اتاق عمل ، این تجهیزات را در دسترس اعضای استریل تیم جراحی قرار می دهد.

۳- *دستیار اول جراح* : دستیار اول وظیفه کمک مستقیم به جراح در طی فرآیند جراحی از طریق انجام وظایف تکنیکال از قبیل در معرض دید قرار دادن ، کمک به خونگیری ، برش بافت ها، کلمپ کردن و بخیه زدن بافت در شرایط مختلف تحت نظارت مستقیم جراح را برعهده دارد.

تاریخچه رشته:

اولین افرادی که به عنوان تکنسین به همراه جراح کار می کردند معمولاً افراد آموزش دیده ای بودند که مدرک آکادمیک خاصی نداشتند. در سال ۱۹۵۴ انجمن پرستاران اتاق عمل (AORN) تاسیس شد. هدف از تاسیس این انجمن، آموزش بیشتر به پرستاران جهت آماده سازی برای دستیاری اعمال جراحی بود. در سال ۱۹۶۹ انجمن پرستاران اتاق عمل به این نتیجه رسید که باید سازمانی مرتبط برای تکنسین های اتاق عمل تشکیل شود و از این رو انجمن تکنسین های اتاق عمل (AORT) را تشکیل داد. در سال ۱۹۷۳ انجمن ملی مشورتی اعلام کرد که انجمن تکنسین های اتاق عمل (AORT) قادر به قبول مسئولیتهای مدیریت انجمن خود به تنهایی می باشد و به این ترتیب انجمن تکنسین های اتاق عمل به صورت یک سازمان مستقل در آمد. در سال ۱۹۷۸ انجمن تکنسین های اتاق عمل طی کنفرانس سالانه خود به انجمن تکنولوژیست های جراحی تغییر نام پیدا کرد و در سال ۱۹۸۲ اولین برنامه آموزشی تکنولوژی جراحی تدوین گردید.

در ایران تا قبل از سال ۱۳۶۶ افرادی که به عنوان تکنسین اتاق عمل مشغول به کار بودند عموماً بهیار و یا پرستار بودند. در سال ۱۳۶۶ رشته کاردانی اتاق عمل در دانشگاه های علوم پزشکی کشور تاسیس شد و فارغ التحصیلان این رشته در اتاق های عمل مشغول به کار شدند و در صورت ادامه تحصیل وارد رشته ی کارشناسی ناپیوسته ی پرستاری می شدند. در سال ۱۳۸۷ رشته های کارشناسی پیوسته و ناپیوسته ی اتاق عمل به طور همزمان تاسیس شدند تا علاوه بر تربیت کارشناسان اتاق عمل، امکان ادامه تحصیل کاردان های اتاق عمل در مقطع کارشناسی این رشته نیز فراهم گردد.

در سال ۱۳۹۳ رشته ی کارشناسی ارشد اتاق عمل با توجه به نیاز سیستم آموزشی کشور در امر آموزش کارشناسان اتاق عمل به طور تخصصی تر و همچنین ایجاد تفکر نقادانه در فارغ التحصیلان این رشته تاسیس شد.

رسالت رشته (mission):

ایجاد یک محیط امن برای جراحی در اتاق عمل به گونه ای که در طی فرآیند های جراحی که در اتاق عمل به انجام می رسد شرایطی فراهم شود که حداکثر ایمنی برای بیمار فراهم گردد.

آماده سازی ابزار و تجهیزات لازم جهت انجام جراحی به صورت بهینه و با بهترین کیفیت عملکردی ممکن در همه تخصص های جراحی

چشم انداز رشته ی تکنولوژی اتاق عمل (Vision):

پیشرفت روزافزون علم جراحی و گسترش دامنه رشته های جراحی از یک سو و جایگزین شدن تدریجی و در عین حال قابل محسوس روش های مرسوم جراحی با روش های جراحی کم تهاجمی و ورود تکنولوژی رباتیک به حوزه جراحی که انجام جراحی توسط رباط های جراح و انجام جراحی های از راه دور با تکنیک های رباتیک نمونه هایی از این تکنولوژی ها می باشند، نیاز به تربیت افرادی با مهارتها و دانش های فنی به مراتب بیشتر و تخصصی تر را ضروری می سازد و بر این اساس امید است با تخصصی کردن این رشته در حوزه های مختلف و درمقاطع بالاتر بتوان رسالت این رشته را با توجه به نیاز واقعی آن به درستی ادا کرد.

اهداف کلی (Aim):

تربیت فرد متخصص و متعهد به عنوان یکی از اعضای اصلی و جدایی ناپذیر تیم جراحی که بتواند در فرآیند جراحی و مراقبت های قبل و بعد از جراحی شرکت کند و جهت انجام فرآیند تهاجمی جراحی به صورت ایمن و مشمر ثمر نقش ایفا کند.

معرفی رشته کارشناسی پیوسته هوشبری (Bachelor of Science in Anesthesia)

رشته کارشناسی هوشبری شاخه ای از علوم پزشکی (پیراپزشکی) است که در آن دانشجویان طی دوره آموزشی با اصول و روشهای بیهوشی، وسایل و داروهای مربوطه آشنا می شوند و مراقبت از بیماران تحت بیهوشی عمومی و بی حسی ناحیه ای را در مراحل قبل، حین و بعد از بیهوشی را فرا میگیرند. دانش آموختگان این رشته در مراکز آموزشی و درمانی در امر بیهوش ساختن نگهداری و هوش آوری بیماران زیر نظر متخصص بیهوشی و تحت نظارت مستقیم ایشان ایفای نقش می نمایند.

تاریخچه رشته :

این رشته که به نام (Nurse Anesthesia) و (Bachelor of Science in Anesthesia) در دانشگاه های جهان آموزش داده می شود در مقطع کاردانی در سال ۱۳۵۴ در شهرهای تبریز و تهران تاسیس و نسبت به پذیرش دانشجو به صورت غیر متمرکز اقدام کرده است. پس از انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۶۱، پذیرش دانشجو از طریق کنکور سراسری و تحت عنوان کاردان هوشبری با طول دوره آموزشی ۲ ساله انجام گرفته است. با توجه به پیشرفت های دانش بیهوشی و توسعه تجهیزات و فن آوری و به منظور توانمند سازی دانش آموختگان رشته کاردانی هوشبری، ضرورت تربیت دانشجو در مقطع کارشناسی محسوس گردید و برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته هوشبری در سال ۱۳۸۵ و کارشناسی پیوسته هوشبری در سال ۱۳۸۶ تهیه و تدوین و در همان سال نیز به تصویب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی رسیده است.

پذیرش دانشجو در رشته هوشبری در مقطع کاردانی در دانشکده پیراپزشکی ارومیه در سال ۱۳۶۵ که زیر مجموعه دانشکده پزشکی بود آغاز گردید در سال ۱۳۸۷ کلیه رشته های کاردانی پیراپزشکی به مقطع کارشناسی پیوسته تبدیل و حکم تبدیل آموزشکده پیراپزشکی ارومیه به دانشکده از طرف وزیر وقت به دانشگاه ابلاغ گردید. هم اکنون تعداد دانشجویان رشته کارشناسی پیوسته هوشبری این گروه در دانشکده پیراپزشکی ارومیه حدوداً ۱۴۴ نفر در ۸ ترم مختلف تحصیلی می باشد.

رسالت رشته : (Mission)

رسالت این رشته توانمند سازی دانش آموختگان دوره کارشناسی هوشبری به منظور ارائه خدمات مراقبتی مطلوب از بیماران و کمک به متخصصین بیهوشی در امر بیهوش ساختن، نگهداری و به هوش آوردن بیماران به ویژه در واحد مراقبتهای پس از بیهوشی (PASU)، سرویس درد حاد و اعمال جراحی تخصصی و فوق تخصصی و همچنین نگهداری مناسب دستگاه ها، تجهیزات، وسایل و داروهای مرتبط با بخش بیهوشی می باشد.

چشم انداز : (Vision)

با توجه به توسعه و گسترش دامنه علوم مربوط به بیهوشی ، رشته کارشناسی هوشبری با تاکید بر یادگیری فعالانه ، نوآوری ، کسب اطلاعات و مهارت‌های بالینی جدید و مراقبت از بیماران به مطلوب ترین شکل ممکن به یکی از رشته های مطرح در جوامع علمی داخلی و خارجی تبدیل خواهد شد .

اهداف کلی : (Aim)

هدف از برنامه آموزشی کارشناسی هوشبری تربیت دانشجویانی است که تحت نظارت متخصص بیهوشی بتوانند در امر بیهوش ساختن ، نگهداری و هوش آوری بیماران ، به ویژه در اعمال جراحی تخصصی و فوق تخصصی ، مراقبت مطلوب از بیماران بستری در واحد مراقبتهای پس از بیهوشی (PASU) ، مراقبت مطلوب از بیماران سرویس کنترل درد حاد (APMS) ، در تیم احیاء قلبی ریوی و مغزی (CPR) مشارکت نموده و در نگهداری مناسب از دستگاهها- تجهیزات- وسایل و داروهای مرتبط همکاری نماید .